

Dementie

5 november 2022

Nellie Harkes-de Jong

Introductie

- Voorstellen
- Dementie in verschillende facetten
  - Hoevaak?
  - Waardoor? (of te wel: hoe werken (on)gezonde hersenen)
  - Meest voorkomende vormen van dementie
- Tips voor omgaan met dementie
- De mantelzorgers

Voorstellen: mijn ervaringen met dementie

Aandacht   Verbindend

Praktisch   Vakmanschap

Aafje thuiszorg huizen zorghotels

Voorstellen: en U?

Kans op dementie

De kans op dementie neemt sterk toe met de leeftijd. Toch zijn er naar schatting 15.000 mensen met dementie +65 jaar.

1 op de 3 vrouwen krijgt dementie. Bij mannen is dit 1 op 7.

5
mensen/uur

Er komen in Nederland ieder uur 5 mensen met dementie bij.

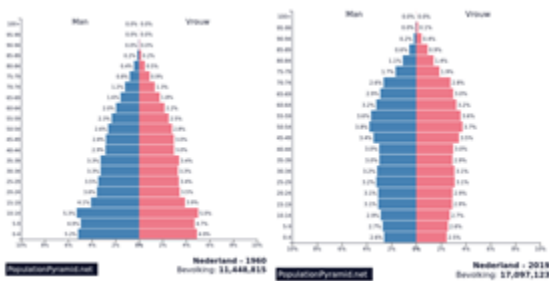

Opbouw bevolking 1960 vs 2019

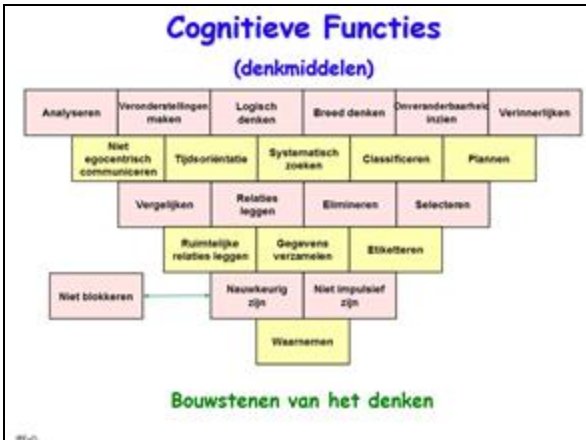

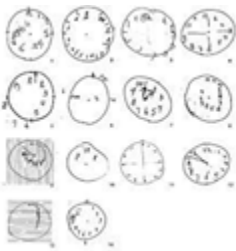

Cognitieve functies – 6 domeinen

- Complexe aandacht
- Executieve functies
- Leervermogen en geheugen
- Taal
- Perceptueel-motorische functies
- Sociaal-cognitieve functies

Oorzaken cognitieve problemen

- Lichamelijke ziektes
- Psychische aandoeningen (o.a. depressie)
- Medicatie
- Middelengebruik
- Stress/Burn-out
- Rouw
- Delier
- **Dementie**

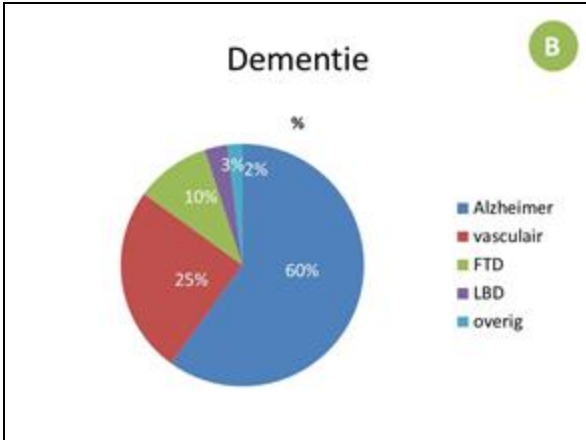

Alzheimer dementie

- Sluipend begin, toenemend in ernst
- Ziekte duur 3 tot 20 jaar, gemiddeld 6,5 jaar

Alois Alzheimer

Auguste Deter

Alzheimer dementie – symptomen

- Geheugenstoornissen (onthouden, oriëntatie)
- Functiestoornissen:
  - Afasie (taal)
  - Apraxie (niet goed kunnen handelen)
  - Agnosie (niet herkennen)
- Gedragsstoornissen
- Helder bewustzijn

Fases Alzheimer dementie

Vroege fase:

vergeten, herhalen, trager begrip, verwarring, minder vloeiend praten, verlies in interesse en activiteiten

Middenfase:

Meer hulp nodig, emotioneel, achterdocht, desoriëntatie, nachtelijke onrust, zichzelf in gevaar brengen, hallucinaties

Laatste fase:

Slikproblemen, incontinentie, etc.

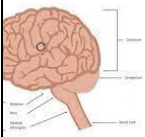

Vasculaire dementie

- Plotseling/geleidelijk begin (oorzaak)
- Uitval van cognitieve functies in relatie tot vaatschade
- Klachten/problemen door plaats van de schade

Vascular Dementia

- Traag
- Moeite om op woorden te komen
- Moeite om over te schakelen
- Problemen met overzicht en plannen
- Onhandiger worden

Lewy body dementie

Lewy body dementie

Kernsymptomen:

- Fluctuaties in cognitie (aandacht, alertheid)
- Visuele hallucinaties
- Onrustig slapen/nachtmerries
- 1 of meer tekenen van parkinsonisme

(wanen, angst, apathie, depressie)

Frontotemporale dementie – klachten

- Vaak als eerste gedrag: impulsiviteit, dwangmatigheid, ontremming en ongevoeligheid
- Meer problemen met organiseren en plannen
- Taal en spraak raken aangedaan
- Motoriek: stijf, zwakkere spieren, evenwichtsproblemen en vallen
- Pas in een later stadium geheugen
- Ontstaat vaak op jongere leeftijd
- Erfelijkheid speelt een grotere rol

Parkinson dementie

- Vooral problemen in executieve taken
- Ook geheugenprobleem (Maar... 2/3^e door executieve stoornissen)
- Ziekte-inzicht groter dan bij b.v. Alzheimer
- Gemiddeld 8-10jr na begin klachten ziekte vParkinson

Bijkomende klachten:

- apathie
- depressie
- hallucinaties
- slaperigheid overdag
- angst, wanen

Syndroom van Korsakov

- ontstaat door ernstig tekort aan vitamine B1 (thiamine)
- Komt vooral voor bij mensen met alcoholproblemen, maar hoeft niet!

Indien geen alcohol meer wordt genuttigd, blijft schade stabiel!

Door aanleren vaste routines kan men zelfstandiger functioneren (foutloos leren)

Syndroom van Korsakov

Kenmerken:

- geheugenstoornissen (herinneringen ophalen, herinneringen vormen).
Opvullen van deze gaten door confabuleren
- problemen in executieve functie: plannen, structuur, starten en stoppen van activiteiten
- oriëntatieproblemen
- vaak geen ziekte inzicht of besef

Verder belangrijkste neuropsychiatrische symptomen:
prikkelbaarheid, agitatie en ontremming

Dement zijn of dementie hebben?

Zegen
of
vloek
?

Lege huls of nieuwe kans?

Wie zie ik?

Hoe zou Jezus kijken?
Hoe zou ik gezien willen worden als ik dement zou zijn?

Wanneer welke benaderingswijze?

- Stadium 4
- Snoezelen
- Stadium 3
- Reminiscentie
- Stadium 2
- Validation
- Stadium 1
- ROT/ Validation
- Warme Zorg

Impact op mantelzorgers

65 jaar

De gemiddelde leeftijd van mantelzorgers is 65 jaar, en 68% is vrouw.

40 uur/week

Gemiddeld zorgen mantelzorgers 40 uur per week voor hun naaste.

53% van de mantelzorgers is zwaar belast. Daarvan is 3% overbelast.

Als het niet meer gaat...

- Thuiszorg
- Casemanager
- Dagopvang
- Opname verpleeghuis/ crisisopname

Impact opname

- Nieuwe omgeving
- Wonen in een groep
- Achterlaten van je partner
- Zorg overdragen (rolwissel)
- Invloed op intimiteit, privacy

Afsluiting

Wat neem je mee?
